

РАДА

газета політична, економична і літературна

виходить щодня, окрім понеділків.

Рік перший.

Товариство „ПРОСВІТА“.

У середу, 20 грудня, в Народний Аудиторій відбудеться третій музичний, літературний та вокальний вечір для вішанування 25-літнього ювілею літературної діяльності Бориса Грінченка.

Братимуть участь д-ри: Валерик, Васильченко, Вонсовський, Даєдін, Лосенко, Рибчинська, Сліва-Аксененко, Федак; д-р Барвіцький, Вересницький, Викуковський, Дороженко, Хмаря, М. Лисенко, Свіржовський, Чимбал.

Початок у 8 годин вече.

Білети продаються в книгарні В. Ізаковського (Хреш 35).

Малий Театр Крамського Хрестатик 15. Телефон 13.

У середу, 20 грудня, Українська трупа Д. А. Гайдамаки.

У четвер, 21 грудня, уперше нова історична п'єса „МАЗЕПА-ПАЖ“, на 5 дій Д. А. Гайдамаки. Бер. участь ціла трупа.

Білети продаються. Початок спектаклю точно о 8 год. ввеч.

У четвер, 21 грудня, „СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРК“, опера на 4 дії Старицького.

Малий Театр Крамського віддається для концертів, балів, вече-рів і т. п.

Театр „СОЛОВЦОВ“ Сезон 1906—1907 р. Дирекція І. є. Дуван-Горцова.

У середу, 20 грудня, загальні-приступні спектаклі по зменшених цінах, виставлено буде останній раз п'єсу ст. Ішшибашевського „ВІЧНА СКАЗКА“ на 3 дії 2) „ЮБІЛЕЙ“, ком. на 1 дію А. П. Чехова.

У четвер, 21 грудня, на користь „Русского Императорского Театрального Товариства“ вист. буде „Десять новіттів і мін одного жінки“, ком.—оперетка на 1 дію Зуппе. 2) „Право першої ночі“, ком. на 3 дії Сабурою.

Каса в театрі одчинена з 10 годин ранку до 3 годин дня та з 6-ти годин до кінця вистави. Головний адміністратор Н. В. Ізвольський.

Театр Т-ва Грамотності. Дирекція І. є. Дуван-Горцова.

У середу, 20 грудня, „ПОЕДИНОК“ на 5 відмін, переробка Шев. Арк. і Нев. У четвер, 21 грудня, уперше „ГРЯДУЩІ РАЗСВІТЬ“ по роману Б. Ожешко, переклад Лынського.

У п'ятницю, 22 грудня, спектакль на користь Інвалідів.

Каса в театрі одчинена з 10 годин ранку до 3 годин дня та з 6-ти годин до кінця вистави. Головний адміністратор Н. В. Ізвольський.

Городський Театр. Россійська опера під управою М. М. Бородай.

Гастролі спектаклі відомого європейського театра д. Джузеппе Анесельмі.

У середу, 20 грудня, „ЕВГЕНІЙ ОНГІНЬ“, муз. Чайковського, Ленський—д. Джузеппе Анесельмі. Ціни збільшені.

Початок у 7½ год. веч.

У суботу, остання гастроль відомого європейського театра д. Джузеппе Анесельмі. „РОМЕО і Джульєтта“, муз. Гуно. Ромео—д. Джузеппе Анесельмі.

У четвер, 21 грудня, 1) „ЮЛАНТА“ 2) „КАМЕНЧИЙ ГОСТЬ“, муз. Чайковського, муз. Даргомижского.

У п'ятницю, 22 грудня оп. „ЖИДОВКА“, муз. Галеві.

ГОРОДСЬКИЙ ТЕАТР

Россійська опера під за-
рядом М. М. Бородай.

Різдвяний святочний репертуар

у вівторок, 26 грудня, дві вистави:

ранком „Жизнь за Царя“—музика увечері „Пікваль дама“—муз. П. Чайковського;

Глінки;

В среду, 27 грудня, дві вистави:

ранком „Русланъ и Людмила“—муз. увечері „Черевички“—муз. П. Чайковського;

Глінки;

В четвер, 28 грудня, дві вистави:

ранком „Аскольдова Могила“—муз. увечері „Фаустъ“ — (з Вальпург. Верестовського);

В п'ятницю, 29 грудня, дві вистави:

ранком „Снігурочка“—муз. Римського-Корсакова; увечері „Карменъ“—муз. Бізета.

БЕЗПЛАТНО

Бібліотеки освободительного руху (більше 2000 стран.) 32

Русская сатира в дни свободы (250 стран.) 4

Політической бібліотеки (більше 1500 стран.) 24

Популярно-наукной бібліотеки (більше 2500 стран.) 40

ВИДУБОВСЬКИЙ

ВИДУБОВСЬ

може вітхнути вільницє: він не такий одинокий, який був тоді, коли почав свою роботу, не така вже темрява, як тоді була: вже на день благословляється, хоч і не зійшло ще сонце; охотнича й робота буде дали гуртом, громадою.

Щастя тобі, Боже, Борисе Дмитровичу, поздоров тебе, Боже, на довгі літа; йди далі тим самим тяжким сляхом, яким юшов ти й досі: ти йдеш не сам, а ми йдемо враз із тобою.

Прокинулась вже самосвідомість серед нашого громадянства: досить азати про ту безліч листів, в яких висловлюють співчуття кіївським студентам звідсіль, з найдальших закутків навіть по-за межами України.

Ми йдемо.

„Офіційне“ святкування ювілею Б. Д. Грінченка довелось відкласти на січень року 1907, але в серпні на них ми святкуємо його й тепер.

Не досить пошанувати ювілей громадського діяча привітанням чи адресою: треба, ще й більше треба, пошанувати ті ідеали, яким він служив, яким віддав найкращі 25 літ свого життя.

Серед киян-українців виникла думка пошанувати цей ювілей іншим способом, а саме: зібрати при київській „Просвіті“ фонд імені Б. Д. Грінченка на видання книжок для народу, щоб увесь працю в тих виданнях знову таки повертається у той самий фонд і таким чином побільшував його.

Слово перевторилось у діло і почалося того фонду вже с.

Але та мета, на яку зібирається фонд, така широка, ідеали, яким служив і слугує Б. Д. Грінченко, такі високі, що ніколи не можна буде скласти про той фонд, що його досить.

Тож і закликаємо ми громадян наших пошанувати ювілей Б. Д. Грінченка і цим способом і прикладти старання до побільшення, яко—мога, того фонду: що більший буде той фонд, то більша буде пошана ідеалі Б. Д. Грінченка, то гучіший буде його ювілей.

Озвітівся-ж, громадяне, на цей похідник! Надсилаєте на той фонд, хто скільки може, хоч-би й найдрібнішими лентами: бо у безмежне море культурних потреб рідного народу повинні текти в широкі річки, і малі струмочки, й краплинки дощу...

М. Пилипович.

З газет та журналів.

** В „Страні“ надруковано розмову ІІ співробітника з А. Н. Потресовим („старовіром“), відомим членом російської соціал-демократичної робітничої партії (фракції „меньшинства“), що до віборів.

— Я гадаю, — постав д. Потресов, — що в наших інтересах, так і в інтересах усієї російської опозиції — не дати урядові змоги провести Думу своїх прихильників. Я маю при тому на увазі не одну тільки чорносотену більшість в Думі — некоректність такого становища ясна. Але в меншості, значи і з'єднана меншістю правих елементів є новажна перед闪过ка в діяльності Думи, як ми її собі уявляємо. І маємо силами будемо намагатися, щоб зменшити як можна числову опозицію депутатів...

— Усікі загальні платформи і всікі спільні гасла, — мовив далі д. Потресов, — на мою думку, зайві і некорисні. Я — во-

рог більше або менше постійних блоків, істою виключно за чисто практичні спільні. Адже ж така спільність платформ сталася в напівкрайому разі „самообманомъ“. Усіка згада на програмах заснована на певних уступках, на деяких принципівих жертвах. А в даному разі є одна з партій, які умовляються між собою в дійсності пізньої уступки не зробити і не може зробити... Скільки б не умовлялись, а кожний, в кінці кінців, буде і повинен тягнути в свій бік, так що виникне лише одно непорозуміння. Чи не краще не заховуватися коло того, а чого вінчого не відоме? єдина можливість річ погодиться що до окремих кандидатів: з початку виснімо питання, осінніми місце „веблаго-полуночно по черній соргіві“, а потім положимо силу, —розуміється не дуже важко зробити через умови передвиборчої агітації — і зложимо загальні списки кандидатів, що усіх об'єднав, яких єї єдині, інші другі не зможуть виконати.

Д-й Потресов висловився за спілкування всіма соціалістичними партіями і також з кадетами і партією демократичних реформ. Але він рішучо проголосив „мирно-бюлєнцевъ“, бо, на його думку, це зовсім не опозиційна партія.

На запит співробітника „Страні“ про завдання в Думі д. Потресов одновів так:

— Встановити ізмінити звязок між Думою і народом. Дума повинна мати коріння в людості, зважаючи з її в постійних зв'язках, намагаючись покликати до життя всіх органів таких зносин. Головна мета Думи: помагати народові — сполучати свої сили; і звого боку, набиратися сил з цього сполучення. Одно слово, Дума повинна крок за кроком розвивати свою силу, себ-то силу народові, і тільки в той час як вона стане такою силою, Дума ставатиме властю, і, значить, наблизиться, таким чином, слідуючий ступінь російської революції — Установка Ради.

Слово перевторилось у діло і почалося того фонду вже с.

Але та мета, на яку зібирається фонд, така широка, ідеали, яким служив і слугує Б. Д. Грінченко, такі високі, що ніколи не можна буде скласти про той фонд, що його досить.

Тож і закликаємо ми громадян наших пошанувати ювілей Б. Д. Грінченка і цим способом і прикладти старання до побільшення, яко—мога, того фонду: що більший буде той фонд, то більша буде пошана ідеалі Б. Д. Грінченка, то гучіший буде його ювілей.

Озвітівся-ж, громадяне, на цей похідник! Надсилаєте на той фонд, хто скільки може, хоч-би й найдрібнішими лентами: бо у безмежне море культурних потреб рідного народу повинні текти в широкі річки, і малі струмочки, й краплинки дощу...

М. Пилипович.

— Задовігти ізмінити звязок між Думою і народом. Дума повинна мати коріння в людості, зважаючи з її в постійних зв'язках, намагаючись покликати до життя всіх органів таких зносин. Головна мета Думи: помагати народові — сполучати свої сили; і звого боку, набиратися сил з цього сполучення. Одно слово, Дума повинна крок за кроком розвивати свою силу, себ-то силу народові, і тільки в той час як вона стане такою силою, Дума ставатиме властю, і, значить, наблизиться, таким чином, слідуючий ступінь російської революції — Установка Ради.

Слово перевторилось у діло і почалося того фонdu вже с.

Але та мета, на яку зібирається фонд, така широка, ідеали, яким служив і слугує Б. Д. Грінченко, такі високі, що ніколи не можна буде скласти про той фонд, що його досить.

Тож і закликаємо ми громадян наших пошанувати ювілей Б. Д. Грінченка і цим способом і прикладти старання до побільшення, яко—мога, того фонду: що більший буде той фонд, то більша буде пошана ідеалі Б. Д. Грінченка, то гучіший буде його ювілей.

Озвітівся-ж, громадяне, на цей похідник! Надсилаєте на той фонд, хто скільки може, хоч-би й найдрібнішими лентами: бо у безмежне море культурних потреб рідного народу повинні текти в широкі річки, і малі струмочки, й краплинки дощу...

М. Пилипович.

— Задовігти ізмінити звязок між Думою і народом. Дума повинна мати коріння в людості, зважаючи з її в постійних зв'язках, намагаючись покликати до життя всіх органів таких зносин. Головна мета Думи: помагати народові — сполучати свої сили; і звого боку, набиратися сил з цього сполучення. Одно слово, Дума повинна крок за кроком розвивати свою силу, себ-то силу народові, і тільки в той час як вона стане такою силою, Дума ставатиме властю, і, значить, наблизиться, таким чином, слідуючий ступінь російської революції — Установка Ради.

Слово перевторилось у діло і почалося того фонdu вже с.

Але та мета, на яку зібирається фонд, така широка, ідеали, яким служив і слугує Б. Д. Грінченко, такі високі, що ніколи не можна буде скласти про той фонд, що його досить.

Тож і закликаємо ми громадян наших пошанувати ювілей Б. Д. Грінченка і цим способом і прикладти старання до побільшення, яко—мога, того фонду: що більший буде той фонд, то більша буде пошана ідеалі Б. Д. Грінченка, то гучіший буде його ювілей.

Озвітівся-ж, громадяне, на цей похідник! Надсилаєте на той фонд, хто скільки може, хоч-би й найдрібнішими лентами: бо у безмежне море культурних потреб рідного народу повинні текти в широкі річки, і малі струмочки, й краплинки дощу...

М. Пилипович.

— Задовігти ізмінити звязок між Думою і народом. Дума повинна мати коріння в людості, зважаючи з її в постійних зв'язках, намагаючись покликати до життя всіх органів таких зносин. Головна мета Думи: помагати народові — сполучати свої сили; і звого боку, набиратися сил з цього сполучення. Одно слово, Дума повинна крок за кроком розвивати свою силу, себ-то силу народові, і тільки в той час як вона стане такою силою, Дума ставатиме властю, і, значить, наблизиться, таким чином, слідуючий ступінь російської революції — Установка Ради.

Слово перевторилось у діло і почалося того фонdu вже с.

Але та мета, на яку зібирається фонд, така широка, ідеали, яким служив і слугує Б. Д. Грінченко, такі високі, що ніколи не можна буде скласти про той фонд, що його досить.

Тож і закликаємо ми громадян наших пошанувати ювілей Б. Д. Грінченка і цим способом і прикладти старання до побільшення, яко—мога, того фонду: що більший буде той фонд, то більша буде пошана ідеалі Б. Д. Грінченка, то гучіший буде його ювілей.

Озвітівся-ж, громадяне, на цей похідник! Надсилаєте на той фонд, хто скільки може, хоч-би й найдрібнішими лентами: бо у безмежне море культурних потреб рідного народу повинні текти в широкі річки, і малі струмочки, й краплинки дощу...

М. Пилипович.

— Задовігти ізмінити звязок між Думою і народом. Дума повинна мати коріння в людості, зважаючи з її в постійних зв'язках, намагаючись покликати до життя всіх органів таких зносин. Головна мета Думи: помагати народові — сполучати свої сили; і звого боку, набиратися сил з цього сполучення. Одно слово, Дума повинна крок за кроком розвивати свою силу, себ-то силу народові, і тільки в той час як вона стане такою силою, Дума ставатиме властю, і, значить, наблизиться, таким чином, слідуючий ступінь російської революції — Установка Ради.

Слово перевторилось у діло і почалося того фонdu вже с.

Але та мета, на яку зібирається фонд, така широка, ідеали, яким служив і слугує Б. Д. Грінченко, такі високі, що ніколи не можна буде скласти про той фонд, що його досить.

Тож і закликаємо ми громадян наших пошанувати ювілей Б. Д. Грінченка і цим способом і прикладти старання до побільшення, яко—мога, того фонду: що більший буде той фонд, то більша буде пошана ідеалі Б. Д. Грінченка, то гучіший буде його ювілей.

Озвітівся-ж, громадяне, на цей похідник! Надсилаєте на той фонд, хто скільки може, хоч-би й найдрібнішими лентами: бо у безмежне море культурних потреб рідного народу повинні текти в широкі річки, і малі струмочки, й краплинки дощу...

М. Пилипович.

— Задовігти ізмінити звязок між Думою і народом. Дума повинна мати коріння в людості, зважаючи з її в постійних зв'язках, намагаючись покликати до життя всіх органів таких зносин. Головна мета Думи: помагати народові — сполучати свої сили; і звого боку, набиратися сил з цього сполучення. Одно слово, Дума повинна крок за кроком розвивати свою силу, себ-то силу народові, і тільки в той час як вона стане такою силою, Дума ставатиме властю, і, значить, наблизиться, таким чином, слідуючий ступінь російської революції — Установка Ради.

Слово перевторилось у діло і почалося того фонdu вже с.

Але та мета, на яку зібирається фонд, така широка, ідеали, яким служив і слугує Б. Д. Грінченко, такі високі, що ніколи не можна буде скласти про той фонд, що його досить.

Тож і закликаємо ми громадян наших пошанувати ювілей Б. Д. Грінченка і цим способом і прикладти старання до побільшення, яко—мога, того фонду: що більший буде той фонд, то більша буде пошана ідеалі Б. Д. Грінченка, то гучіший буде його ювілей.

Озвітівся-ж, громадяне, на цей похідник! Надсилаєте на той фонд, хто скільки може, хоч-би й найдрібнішими лентами: бо у безмежне море культурних потреб рідного народу повинні текти в широкі річки, і малі струмочки, й краплинки дощу...

М. Пилипович.

— Задовігти ізмінити звязок між Думою і народом. Дума повинна мати коріння в людості, зважаючи з її в постійних зв'язках, намагаючись покликати до життя всіх органів таких зносин. Головна мета Думи: помагати народові — сполучати свої сили; і звого боку, набиратися сил з цього сполучення. Одно слово, Дума повинна крок за кроком розвивати свою силу, себ-то силу народові, і тільки в той час як вона стане такою силою, Дума ставатиме властю, і, значить, наблизиться, таким чином, слідуючий ступінь російської революції — Установка Ради.

Слово перевторилось у діло і почалося того фонdu в

— Полтава без газет. Як перестало полтавське земство видавати свою газету, то зосталася «Полтава без щоденни» газети скільки небудь прогресивного напрямку. І це зовсім не через те, що нема кому видавати газету, а через те, що і дозволу на газету не можна дійти, і друкарі ні за що не хочуть друкувати газет, бояться.

(Ю. Кр.)

— В Житомірі деякі кравці-хазайні зробили «локаут», се б то об'єдналися, щоб боротися проти своїх робітників, що раз-ураз страйкують. Недавно ці хазайні, прогнані з роботи кількох підприємств. Тоді застрайкували всі робітники за вигнаних товаришів. А хазайні, ті, що досі не записані були в «локант», тепер постановили підтримати своїх товаришів-локантчиків.

(К. Р.)

— З Одеси телеграфують, що селянин, які держали в посебі 27 тисяч десятин землі Бродського, вимагали, щоб зменшено плату за землю. Бродський на те не згодився, і через те селянини бойкотують землю самі і нікого не пускають на її мати. До їх уже приїздив становий і казав, що коли не перестануть так робити, то стряпятиме в гармат. Селянин станового не послухали і пожалілися на його генерал-губернаторів.

(Р. Від.)

— В Херсонській тюрмі голодують політици, бо після того, як утвоєно деятеро в'язнів, у тюрмі заведено дуже суровий режим.

(Р. Від.)

— Пожежі. В с. Хохітіві канівського повіту згоріла в пана клуня, дві скірди вівса, дві жита і погоріли та поспувалися хліборобські машини. Пожежа сталася з підпалу.

В містечку Богуславі споріла економія поміщика Кубинки.

В селі Ісаїках канівського повіту згоріла в підвалу економія пана Гулінського. За цей рік у цього пана вже втрете горить.

(Вл. кор.)

— В Харькові багато арештів.

(Т. А.-во.)

— Бомба. В Харькові на колії харківсько-балашівської залізниці жандармізм зблизив добре заховану бомбу.

(Т. А.-во.)

— Агітація учнів. В м. Білокриниці, крем'янського повіту (на Волині) є хліборобська школа. Учні цієї школи часом токували селянам, чи то бе, чи про те, чи про те, і між іншими одновідмовили їх записуватися у «союз русского народа». Саме в тому повіті стоять Попчайська лавра, звідиль архамандрит Виталий та еромонах Ісидор розсіюють по всіх селах повіту силу чорносотенської газети «Почаївський Ізвістія», всіма заходами примушуючи їх попіс, щоб вони намовляли селян записуватися у «союз». От, якось і трапилося так, що коли один піш став у церкви агітувати за селян, то хтось із учнів Білокриницької школи встрав у балдахин, та почав одмовляти селян, розсказуючи їм, що то таке «союз русского народа». Про цей випадок піддався архієпископ, викарію крем'янському Амвросію. Той не довго думав, написав якого треба листа до начальника школи, управляючого державними маєтками, окладиста Диченської школи. Тепер Диченську відвідав у Білу Криницю наводити лад.

(Вл. кор.)

або більші повіті, «Серед темної ночі», «Під тихими вербами». Всього написав Грінченко про землю біля 40 повітів та оповідань, які становлять цінний вклад в українську бібліотеку новітніх часів.

Поруч з поезіями й прозаїчними творами Грінченко дав нам і зразки драм — 8 п'єс, з яких деякі, наприклад, «Ясні Зорі», «Нахмарилі», «На громадській роботі», «На новій шляхі», зображені репертуар українського театру, взагалі вігой на ідейні речі. Шесі Грінченко окрім сценічної мають не малу літературну вартість.

Працюючи в українському письменстві, як поет-художник, Грінченко піддав великих залиги й для розрізлення української народної словесності й мови. Йому належать чотири великих томи етнографічних матеріалів, уложеніх і виданих відповідно до всіх наукових вимог. Йому ж належить гарний бібліографічний посажик «Література українського фольклора», без якого не може обйтися зараз ніхто, що серйозно працює над українським фольклором. Підлітків статей про українських письменників — про нашу стару й нову літературу уміщено Грінченком по різних виданнях — «Кіевська Старина», «Чернігівський Земський Сборник», «Літературно-Науковий Вістник», «Больша Енциклопедія» та інші. Але найбільше значення для української науки, а також і для самих широких кругів українського громадянства має уложені ним великі словник української мови. Це така капітальна праця, що вона одна могла б забезпечити за Грінченком невірушею ім'я в історії української культури. Він опанував тут і систематично впорядкував багатий словниковий матеріал,

= Злочинство учня. Довголітнє панування в середній школі бюрократичного ладу, що найбільше дбав не про виховання учнів, а про їх «благодійність», привело до того, що як учили шкільні трохи ослабли, то по між учнів настало досить велика роспusta. От, у Житомірі на сих дінях трапилось таке: один гімназист наївся п'янині сам, напів якось дівчину, одвіз її в гостиницю, і як вона заснула вкрав в неї дешево з дорогих річей. Тепер того учня виключено з гімназії за згодою комітету батьків учнів цієї гімназії (Вл. кор.)

У Київі

— До ювілею Б. Д. Грінченка. Сьогодні має відбутися в народній автодорігі третьї музично-вокальні та літературні вечір для вшанування п'ятилітнього ювілею літературної діяльності Б. Д. Грінченка. Опірче особ, що виступали у перших двох концертах «Прогресів», на цей раз виступуть також і нові артистичні сили. В програмі «вечера» стоять дуже цікаві номери. Буде прочитано також реферат про діяльність діяча Грінченка. Ювілятові надіслано багато привітань з різних кутків України, але читати їх на цьому «вечері» не будуть.

Більш уроочисте вітання Б. Д. Грінченка одеськівці на даї.

— До виборів у Державну Думу.

Міністерство внутрішніх справ розіслало губернаторам циркуляр, де пояснюється, що ті особи, які не прожили на кватирі у городах одного року, не можуть бути внесенні до виборчих списків, та що до них не можна вносити також і тих, що служать у других місцях, або присяжні повірені, переведені до другої округи, хоча вони їх залишили.

— До трусів і арештів.

— В Житомірі багато арештів.

(К. Г.)

— Бомба. В Харькові на колії харківсько-балашівської залізниці жандармізм зблизив добре заховану бомбу.

(Т. А.-во.)

— Агітація учнів. В м. Білокриниці, крем'янського повіту (на Волині) є хліборобська школа. Учні цієї школи часом токували селянам, чи то бе, чи про те, чи про те, і між іншими одновідмовили їх записуватися у «союз русского народа».

Саме в тому повіті стоять Попчайська лавра, звідиль архамандрит Виталий та еромонах Ісидор розсіюють по всіх селах повіту силу чорносотенської газети «Почаївський Ізвістія», всіма заходами примушуючи їх попіс, щоб вони намовляли селян записуватися у «союз».

От, якось і трапилося так, що коли один піш став у церкви агітувати за селян, то хтось із учнів Білокриницької школи встрав у балдахин, та почав одмовляти селян, розсказуючи їм, що то таке «союз русского народа».

Про цей випадок піддався архієпископ, викарію крем'янському Амвросію.

Той не довго думав, написав якого треба листа до начальника школи, управляючого державними маєтками, окладиста Диченської школи.

Піддавався архієпископ, викарію крем'янському Амвросію.

— До трусів та арештів.

— Відповідь на це.

— Відповідь на

ствердила табель допомог, яку складено на принципі допомоги, відповідно служебному і громадському становищу тих осіб, що просить, і їх годності до праці. Офіцерським чинам військовим, морським і громадським найвища норма 1600 карб.; тим, що служили на китайській східній залізниці і в управліннях Дальнього;—1600 карб.; нижнім чинам—80 карб. портовим майстрям і нижчим сужащим по вільному найму—150 карб. Прожахання окремих прохачів—розглядати кожне окремо.

Міністерство торгівлі переробило законопроект про еміграцію, згодно з вказівками ради, що одбулася в жовтні. Законопроект з початку 1907 року буде знову переглянуто в окремій міжвидомственній раді, щоб ствердити його по-тім законодавчим ладом.

МОСКВА. По Філдеровській справі вчора скінчилися суперечки. Більшість обвинувачених одмовилась сказати останнє слово. Відносно винуватості підсудних окрім присутствіє судової палати постановило для розрішення 95 питань. Про присуд буде оголошено 20 грудня о 12 годині дня.

ПЕТЕРБУРГ. Тарифний комітет постановив сучасний навигаційний тариф для кліба об Александровська до Феодосії і істнічуючі звязки з ним тарифи до інших портів з 1 січня 1907 р. збільшити 1,2 коп. і зробити їх постійними.

19-го грудня.

ХАРКІВ. Всім робітникам заводу Гельферіх-Саде, в якому цими дніми зроблено замах на життя управлявіла, дастися рошот.

КАЗАНЬ. Якісь невідомі увійшли в склад Данієва і хотіли пограбувати його. На гвалт збеглися люди, котрі дуже побили грабіжників; їх арештовано і одвезено в лікарню.

ТИФЛІС. Арештовано колишніх співробітників священника Брихнечева в справі видання забороненого тепер журнала "Встань, спіймай!"—Ростовського і Синькевича, тоді, коли вони в майстерні вивіляли матріці для стереотипа; арештовані матріці протиурядового змісту. Після труси кватир арештованих знайдено багато брошур, листків і листування протиурядового характера.

КУТАІСІ. В Кутаїсі і інших місцевостях поїту випав гряд з голуб'яче яйце завбільшки.

ПЕТЕРБУРГ. Міністерство внутрішніх справ циркулярно розіслало губернатормам таку телеграму: "Указом правительства, що сенат 13 грудня за № 290 пояснено, що в виборі реестри не можна занести як міських виборців і не можна дозволяти брати участь в виборах, згідно з пунктом 5 ст. ст. 31 і 38 положення про вибори в Державну Думу по квартільному цензові тим особам, про котрих буде дізанано, що вони, наймаючи кватир на своє найменіння, не прожили в такій кватирі, хоч і не раз-у-раз, останнього року. Словітість про це пояснення підлягає вам інституціям, щоб вони відповідно цьому поясненню виправили виборчі реестри і пояснили разом з цим, що, згідно з указом сената 1906 року за № 46, тільки тих осіб можна вважати постійними мешканцями міста, які вийшли з міста дуже не на довго, наприклад, в час службових командировок, по торговим справам і т. ін., коли вони не кидали міста, як постійного місця життя, і що особи, які до виборів залишили постійне місце життя в одному місті, діяючи тому, що перейшли на службу в іншу місцевість або для вступлення в присяжні повірені в другій окрузі і т. ін., хоч би й лишили кватир за собою на першому місці життя, але виборчих прав на підставі квартільногого цензу не мають.

ПЕТЕРБУРГ. На всепідданнійшій адресі ради об'єднаних дворянських громад з приводу постанови костромського дворянського депутатського зібрання про приняття до себе дворян, виключенням своїх дворянських громадами за підпис під виборською відзою, Государю вгодно було своєю рукою написати: "віруючи в ширу вірність російського дворянства і співчуючи їх думкам, діяючи раду по висловленій почутті". У всепідданнійшій адресі ради висловлює тугу і нерозуміння з приводу постанови костромського зібрання, яке прийняло до себе особу, що підписалася під виборською відзою. Дворянство по всяческі вважало за честь служити рідному красіві на війні і оддавати йому, в жертву своїх маєтків, таєм думкам і в Костромі в ті часи, коли дворянин і крестьянин рука в руку рушіли з Нижнього-Новгорода, щоб визволити Росію од ворогів і вибрали на царство костромського дворянинна Михайла Романова. Але часи змінились і тепер костромське депутатське зібрання не вважає вже за безчестя підбивати народ не платити державі податків і не давати некрутів. Сей поєднок до повстання депутатського зібрання називає тільки не-певним кроком. Всеросійське дворянство з почуттям обурення ганьбить

виборську відзову і її авторів. Дворянство має надію, що чергове костромське дворянське зібрання визнає постанову свого депутатського зібрання за помилкової, не гарантіз обговорженій вчинок і не даста на се своїй годі.

ПЕТЕРБУРГ. В "Rossii" пишуть, що скоро буде засновано комітет під високим заступництвом для об'єднання прапорщиків і ріжків добродійних інституцій і організацій для боротьби з не-врожаем.

ТИФЛІС. Воєнно-окружний суд в Дамлагарі в справі обвинувачення першого батальона самарського полка за бунт, неслухність, вбивство командрів полка попа і офіцера, за пораненням трьох офіцерів. З 232 підсудних в категорії засуджено од 4 до 12 років 7 душ; в рештансі роти (од 1 до 6 років—26; в дісциплінарній батальйон од 1 до 3 років—37; в військову тюрму на 4 місяці—31; під арешт на 10 суток—47; виправдано—83. Оборонцем підсудних був капітан Коленко.

Загряничні телеграми.

18-го грудня.

ТЕГЕРАН. Здоровля шаха погіршало. На вчорашиому засіданні меджіліса прочитано конституцію, яку підписав шах. Депутати незадоволені тим, що буде засновано сенат. Питання про конституцію не можна вважати скінченим. Розмови між кабінетом і парламентом почались знову.

ЛОНДОН. Магометане в Індії, котрих біля $62\frac{1}{2}$ мільйонів душ, порішили скликати на той рік конгрес в якому небудь великому релігійному центрі, напевно в Лукнові. Незадоволення магометан з приводу панування індусів у всіх паростках управління в останні часи збільшується.

Депутати магометан у віце-короля мала поспіх; діяючи цьому магометане поршили вести боротьбу з індусами і асігнували 10.000 фунт. стерлінгів на видання газети англійською мовою в Лукнові. Конгрес скликався з метою переважити індійський національний конгрес. Трудно сказати, чим скінчиться цей рух, але напевне він зменшить вплив бенгалських агітаторів.

БЕРЛІН. Пруський міністр внутрішніх справ звелів місцевим урядовцям з обережністю давати статистичні і технічні матеріали туже землем, котрі знайомляться з економічним і соціальним становищем Пруссії, питанням кожен раз дозволу міністра, бо не раз помічалось, що чужеземці пекрують матеріали і виставляють сим Германію в негарному освітленні.

ПЕКІН. Становище населення провінції Ангусі, східної частини Хунахна, південної частини Шандуні і північної—Кінгсу, що терпить од невроятної, ще погіршало. Біля 7 мільйонів душ умірають з голоду; населення діаспоками тисяч тікаків з сел; багато людів прилучається до таємних організацій. В Нанкіні прибуло 50.000 відомів, які в страшному становищі. Уряд не має сили дати допомогу. Опубліковано декрет про скасування земельного налогу в Шандуні, діяючи з'обужіння населення.

БЕРЛІН. В західній і східній Пруссії лютують заверхи. Замерзло багато людей.

Дописи.

С. Андрушки (сквирського повіту) в селі Андрушках єсть біль сахарні головини постійне місце життя в одному місті, діяючи тому, що перейшли на службу в іншу місцевість або для вступлення в присяжні повірені в другій окрузі і т. ін., хоч би й лишили кватир за собою на першому місці життя, але виборчих прав на підставі квартільногого цензу не мають.

ПЕТЕРБУРГ. На всепідданнійшій адресі ради об'єднаних дворянських громад з приводу постанови костромського дворянського депутатського зібрання про приняття до себе дворян, виключенням своїх дворянських громадами за підпис під виборською відзою, Государю вгодно було своєю рукою написати: "віруючи в ширу вірність російського дворянства і співчуючи їх думкам, діяючи раду по висловленій почутті". У всепідданнійшій адресі ради висловлює тугу і нерозуміння з приводу постанови костромського зібрання, яке прийняло до себе особу, що підписалася під виборською відзою. Дворянство по всяческі вважало за честь служити рідному красіві на війні і оддавати йому, в жертву своїх маєтків, таєм думкам і в Костромі в ті часи, коли дворянин і крестьянин рука в руку рушіли з Нижнього-Новгорода, щоб визволити Росію од ворогів і вибрали на царство костромського дворянинна Михайла Романова. Але часи змінились і тепер костромське депутатське зібрання не вважає вже за безчестя підбивати народ не платити державі податків і не давати некрутів. Сей поєднок до повстання депутатського зібрання називає тільки не-певним кроком. Всеросійське дворянство з почуттям обурення ганьбить

Д. Яремчуку. Просимо зайти до редакції і забрати свої рукописи. Вони мають свій інтерес, але для того, щоб їх надрукувати, треба попереду їх обробити.

Редактор М. Павловський.

Видавець Е. Чикаленко.

Брилі, шапки, муфти хутряні дамські і дитячі.

Оповістки.

С. О. О.
в Брюсселі одержали золоту медаль і золотого хреста.
Найновішої конструкції

незгоряємі стальові панцирні
КАСИ
ФАВРИКИ „САЛАМАНДРА“.

Стінні каси, скрині.
Хрещатик № 8, поруч. із гост. АНГЛІЯ.
203-3

!! ОСТАННЯ НОВИНА !!
Із справного африканського золота не позолочений.

Новомодній кешенський мужеський чи дамський годинник з настоящого Африканського золота, що не однівіт для спеціалістів від спралінного золотого цінної в 100 карб., закріплені з 3-ма масивними кришками, завод без ключа, ход на 15 каменів, порука за добруту металу і хід на 6 років. Годинники з настінного Африканського золота за свій добрий гатунок мають благато медаль і славетні відзнаки. Ціна мужеських чи дамських на короткий час замісить 28 карб. тільки 7 карб. і коп. 50, 2 шт.—14 карб. і коп. 50, 3 шт.—21 карб. Висилають годинники добре винірі, одержавши замовлення, наложеною на бладатку. Р. S. до годинників додається безшатно гарний ланцюжок з брелком "Біонель" з відкладним чи компасом із того-ж металу та замковим гаманчиком на годинник.

Просимо адресувати: Варшава, Т-во "Перфект", Навінна Р. 5-457-4

НОВЫЙ літературно-науковий
журнал, відкритий 1907 р. (перший
номер).

ЖУРНАЛ спеціальних відділів:

20 № "НАУКА і ПРИКЛАДНОЕ
ЗНАНИЕ"
20 № "ДІЛІ І ОГРОДА"
20 № "ЗЕМЛІ І ОГРОДА"
20 № "ДІЛІ І ОГРОДА"
20 № "ВОСПІТАННЯ І ЖИЗНЬ"
20 № "МОДА І РУНОВЛЯ".

Крім того, при "НОВЫМ" вийде

12 КНИГ РОМАНОВЪ

популярні та разом з підручниками

"ВСЕОБЩАЯ БІБЛІОТЕКА"

подписання ціна:

"НОВЫЙ" со всіма откладами і съ
всімінами 3 карб. 3 руб.

"ВСЕОБЩАЯ БІБЛІОТЕКА" со всіма откладами і съ
всімінами 2 карб. 2 руб.

Спереднього, але за 1 р. 50 к. можуть отримати "НОВЫЙ" журнал

24 КНИГИ "НОВЫЙ" журнал

популярні та разом з підручниками

"ВСЕОБЩАЯ БІБЛІОТЕКА"

подписання ціна:

"НОВЫЙ" со всіма откладами і съ
всімінами 4 карб. 50 к.

Программа беззатратно. — Подписання адресатів: Надати відповідно: А. А. Каспарі, С.-Петербург, Лавовська ул., д. № 114.

143-3

"КЛАДЪ"

Подписання ціна: 4 карб. 50 к.

<p